

OPINIE

Natuurverkiezing heeft nare gevolgen

De verkiezing van Mooiste natuurgebied van Nederland is geen goed idee. Net zo min als het corrigeren en opleuken van 'de natuur' met spektakel en sensatie.

MARIA QUIST

Tot 31 oktober kan er gestemd worden voor de verkiezing van het *Mooiste natuurgebied van Nederland*. De hoofdprijs is 300.000 euro voor het gebied en grootschalige promotie.

De kritiek op deze verkiezing groeit. Grootste zorg is de extra recreatiedruk die nadelige gevolgen zal hebben voor vegetatie en (avi) fauna. Deze zorg is volstrekt terecht. Hoewel genegeerd door de meeste natuurbeschermingsorganisaties, is er volop wetenschappelijke evidentie over de nadelige invloed van menselijke verstoring. Over het verschil in broedsucces tussen opengepaste en afgesloten gebieden, over predatie gerelateerd aan menselijke aanwezigheid, over verjaging uit voedselgebieden. Eenmalige verstoring kan een broedsel laten mislukken, waardoor de reproductiekans voor dat jaar verkeken is.

De grote Nederlandse natuurgebieden trekken jaarlijks elk gemiddeld een miljoen bezoekers. Volgens voorstanders van de verkiezing, in de meeste gevallen met economische belangen, kan de extra toeloop geen kwaad omdat er immers zoneringmaatregelen zijn genomen, waarbij een deel van het gebied voor publiek afgesloten blijft.

Dat klopt min of meer, maar er is ook sprake van verregaande bezuinigingen tot wel 90 procent op toezicht en handhaving. Het is voor de overgebleven boswachters onmogelijk om gebiedsdekkend toe te zien op naleving van gebods- en verbodsbepalingen. De meeste recreanten houden zich aan de borden, maar laten we zeggen zo'n 1 procent niet. Dat hoeven geen kwaadwillenden te zijn, maar mensen die verdwalen, de borden niet zien of verkeerd interpreteren.

Die 1 procent van het totaal zijn op jaarbasis nog altijd zo'n tienduizend mensen per natuurgebied, die door kwetsbare terreinen banjeren, ook in het broedseizoen. Tel daarbij de vele honden op die aan de aandacht ontsnappen en grote schade aanrichten.

Een tweede punt van kritiek betreft het feit dat de huidige natuurbeschermers geen genoeg meer nemen met het beschermen van bestaande ecologische processen. 'De natuur' moet gevarieerder en spannender worden, gecorrigeerd en opgeleukt met spektakel en sensatie, internationale allure krijgen om te voldoen aan de vraag van de recreant.

Om dit te realiseren worden reus-

De Wadden zijn ook genomineerd als mooiste natuurgebied. FOTO JAN SPOELSTRA

Veelkleurige informatieborden verdoezelen de destructie

achtige machines ingezet, die jankend en bulderend de rust verstoren en oorspronkelijke levensgemeenschappen vernietigen. Veelkleurige informatieborden beloven het paradijs en verdoezelen de destructie. Uiteraard is dit geldverslindende ideaal gedoemd te mislukken.

Natuurlijke processen laten zich niet afdwingen met machinaal geweld, zoals in veel gevallen inmiddels is gebleken. Bovendien, spectaculaire natuur van internationale allure - in Nederland? Even met de voeten op de grond graag. Het enige wat die status benadert, is onze Waddenzee en zelfs die kunnen we niet afdoende beschermen.

Tot slot, zowel voor- als tegenstanders van de verkiezing zouden graag zien dat er nog meer miljoenen in 'de natuur' wordt gepompt. Daar ben ik het niet mee eens. Graag een fatsoenlijk salaris voor betrokken boswachters die zich als vandoord weer bezighouden met het verstrekken van informatie, toezicht en handhaving. Graag geld voor onderhoud van fiets-, wandel- en ruiterspanden, observatieposten, picknick-

plaatsen, bezoekerscentra en dergelijke.

En wég met verreweg de grootste kostenposten: de managers, de talloze pr-medewerkers en marketeers met hun overlegorganen, adviescommissies en hun toetsingskaders, streefwaarden en doelplannen - de enorme overhead dus. Weg met de destructieve machines, de geluidspalen met kunstmatige vogelzang, betonnen fietspaden en bruggetjes om de voeten droog te houden, de uitgezette grote grazers met alle gedoe er omheen, het gedroom over drijvende restaurants, kabelbanen en andere (ver)storende luxe flauwekul, de hele fake natuur-kermis.

Besteed dat geld aan gezondheidszorg of onderwijs. Onderwijs waar kinderen leren dat natuur een plek is waar je niet voornamelijk anderen maar ook jezelf kunt tegenkomen. Dat het spectaculaire niet alleen zit in het grote, maar ook in het kleine, dat niet het gemakzuchtige scoren er wezenlijk toe doet, maar dat voor het 'beleven' van natuur geduld nodig is, soms kou lijden en natte voeten. Dat alles wat ademt, zichtbaar en onzichtbaar, onderhevig is aan natuurlijke processen die zich onophoudelijk in alle levensvormen manifesteren en waar wij slechts een klein onderdeel van uitmaken. Dát is pas spectaculair.

Maria Quist uit Dwingeloo is kritisch lid van Natuurmonumenten